מתחברים
לילדים

פאזל

אפריל 2001 ● גיליון מס׳ 1

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל

גדולים מהחיים

הפגייה של שניידר:
"חממה אנושית"
המעניקה חיים,
לא פעם כנגד
כל הסיכויים
(עמ׳ 8–9)

חוגגים עשור
עמ׳ 2

ברכות למצטיינים
עמ׳ 7

מקצועות הבריאות
עמ׳ 10

שיקוף לרנטגן
עמ׳ 14

דבר המנהל

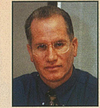

שנת העשור למרכז שניידר יצאה לדרך - וזו הזדמנות נפלאה להשיק עיתון במתכונת חדשה, לסכם את שנת 2000 ולהביט קדימה. זו גם הזדמנות להודות לכם, כל עובדי שניידר, על עבודה מאומצת ומסורה לאורך השנה החולפת. לא אחדש דבר אם אומר, שסוד ההצלחה של מרכז שניידר טמון באנשים שבו. מצוינות רפואית, טיפולית ואנושית היא זו שמנחה את דרכנו והיא המפתח לקיומנו. עובדה זו עמדה לנגד עינינו בבואנו להכין את הגיליון, המשיק את שנת העשור. כך, תוכלו לקרוא בגיליון זה על עובדים מצטיינים ועל חדשנות רפואית, על הווי ותרבות ארגונית ועל פעילות לרווחת הילדים המאושפזים, על מחלקות שבחרנו להציג (בכל גיליון נציג אחרות), על מה שחושבים עלינו לקוחותינו, הקטנים והגדולים, ועל היבטים נוספים של חיי שניידר, שמשקפים - כך אני מאמין - את העשייה הגדולה, את האווירה, ובעיקר, את העושים במלאכה. אני תקווה כי העיתון יאיר זוויות חבויות של הנעשה במרכז ויהפוך לערוץ מידע דינמי, המחזק את התקשורת הפנימית בינינו ומציג כלפי חוץ את פעילותנו הנרחבת והייחודית. שנת עשור פוריה ומוצלחת לכולנו.

בהוקרה ובהערכה,

ד"ר איתמר שליט

משולחן המערכת

לא הרגשנו איך, וכבר חלפו להן עשר שנים. בהינף העשייה הגדולה נדמה לעיתים כי רק אתמול יצאנו לדרך, אך בה בעת קיימת הרגשה, שכל שנה משנות מרכז שניידר כמוה כחיים שלמים. כל אחת מהן טעונה עד גדותיה בדרמות אנושיות, בעוצמת רגשות, בהשקעה אינטנסיבית של משאבים פיסיים ונפשיים. אלו הם חיינו: ילדים בוכים - וילדים מחייכים, דמעות של כאב ועצב הנמהלות בדמעות של אושר גדול, יכולות מופלאות של צוות מסור ומיומן, הנוגעות בשיאים חדשים, פסגות רפואיות מרשימות והישגים טיפוליים, ובתווך - רוח מיוחדת של משפחה אחת גדולה, משפחת שניידר, שהחיים צירפו בה יחדיו רופאים ואחיות, אנשי צוות ומינהלה, הורים, אחים ובני משפחות, מתנדבים ותורמים, ובעיקר - המון ילדים. אלו, שלמענם אנחנו כאן.

ברוח זו, העיתון החדש שלנו, **פאזל**, מקיף את המשפחה המורחבת: הוא נותן ביטוי גם לילדים ולהורים, בצד תיאור של מיגוון הפעילויות והאירועים הכרוכים בסביבת העבודה שלנו ובהווי המיוחד שלה. אולם בראש ובראשונה זהו עיתון שלכם, עובדי המרכז - כי אתם גרעין המשפחה הזאת. לפיכך, נשמח אם תהיו מעורבים בעיתון, אם בהעברת משוב, אם בהצעות לנושאים ואם בכתיבה פעילה והעברת חומרים. שתהיה לכולכם קריאה נעימה ומועילה!

המערכת

פשוט עשר. חוגגים עשור בשניידר

יום חמישי בשבוע. השעה שבע בבוקר. רופאים, אחיות וילדים מאושפזים רוקדים באולם הכניסה של שניידר לצלילי מוסיקה קצבית. השמחה הספונטנית מתרחבת במהירות ותופסת את כל הבאים בשערי המרכז. תודו, שדבר כזה לא רואים כל יום; מצד שני, גם לא כל יום חוגגים עשור. זה קרה ביום 4.1.2001, כאשר פתחנו את חגיגות שנת העשור בהפנינג אמיתי, שהצליח להפתיע את העובדים בשעות הבוקר המוקדמות. לעובדים חולקו חולצות וסיכות עם סמל העשור, המבטא את 'רוח שניידר'. היה שמח - אבל זו רק ההתחלה. שנת 2001 יצאה לדרך בסימן הישגים רפואיים, מצוינות ושימת הילד במרכז. במהלכה יתקיימו אירועים שונים לציון עשור לבית החולים. אנו בשניידר מבטיחים להיות "עשר", גם בשנה ה-11 ובאלו שיבואו אחריה.

חדש: אשפוז יום שיקומי

ילד במצב תת-חריף, הזקוק לטיפול שיקומי על ידי צוות רב-תחומי, משתחרר הביתה. היחידה לאשפוז יום שיקומי הוקמה בשניידר כדי לאפשר לו לחזור מוקדם ככל הניתן למסגרת המשפחתית הרגילה, ובה בעת להמשיך את תהליך השיקום בבית החולים. המערכת השיקומית נועדה לתת מענה לילדים הסובלים מהפרעות בתחום המוטורי, הקוגניטיבי, התקשורתי וההתנהגותי כתוצאה מפגיעות מוחיות, פגיעות בעמוד השדרה, בעיות אורתופדיות מורכבות, כוויות, מחלות נוירולוגיות ומצבים לאחר טראומה. התהליך השיקומי מתחיל כאשר הילד מאושפז במחלקה ונמשך באופן רציף עם ההפניה ליחידה. באשפוז יום שיקומי מתבצעים הערכה ואבחון של הילד ונקבעת תוכנית טיפול, המותאמת לו באופן אישי. הטיפולים ניתנים על ידי צוות רב מקצועי, עם גיבוי של כל המערכות הרפואיות בבית החולים. גיבוי זה מאפשר שחרור מוקדם יחסית של הילד עם המשך מעקב רפואי צמוד של הרופא או המרפאה הרלוונטיים. לצורך הפניית ילדים ליחידה זו יש לפנות לאורנה זאבי, טל' 9253695, ביפר 88-414.

ילד אחד, סופשבוע אחד ושתי השתלות כבד

זה נראה כמו תסריט לפרק דרמתי במיוחד של אי.אר., סדרת חדר המיון הטלויזיונית, אבל זה קרה כאן אצלנו בשניידר בשבוע האחרון של נובמבר 2000. מצבו של ילד בן תשע, ערבי ישראלי ממרכז הארץ אשר סבל ממחלת כבד כרונית, החל להתדרדר במהירות. אימו התנדבה לתרום לו אונת כבד וצוות המשתילים בשניידר נערך לנתחה, כאשר הגיעה הודעה על תרומה אפשרית. לאחר ניתוח של 12 שעות התברר ביחידה לטיפול נמרץ כי הכבד המושתל אינו מתפקד. הועלתה אפשרות להשתלה חוזרת מהאם, ושוב - ממש ברגע האחרון - הגיעה תרומת כבד נוספת. הפעם, ההשתלה עברה בהצלחה. בתמונה: ד"ר איתן מור עם הילד והוריו.

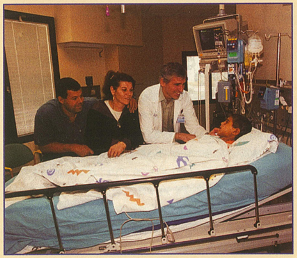

שניידר עם הפנים לעולם

משנחאי לשניידר: משתלמים מסין בתחומי הרדמה, אורולוגיה, פיסיותרפיה ומיון באוקטובר 2000 – ינואר 2001

מרכז שניידר מקיים פעילות בינלאומית ענפה וחובקת עולם. פן חשוב בפעילות זו הוא סיוע לבתי חולים לילדים במדינות מתפתחות. בינואר 2001 הסתיימה שנה שלישית של שיתוף פעולה עם בית החולים לילדים בשנחאי. במסגרת פרויקט HOPE האמריקני ובשיתוף מש"ב (המחלקה לשיתוף פעולה בינלאומי) של משרד החוץ, יצאו תשע קבוצות מומחים משניידר להדרכות של צוותים רפואיים בסין. במקביל, שלושה צוותים משנחאי הגיעו אלינו להשתלמות, ובחודש ינואר אף ביקר בשניידר ד"ר שן, מנהל בית החולים לילדים בשנחאי, לדיון בהמשך שיתוף הפעולה. בעקבות הצלחת הפרויקט אושרה מתכונת פעילות דומה לשנתיים נוספות בתחומים כמו אורתופדיה, כירורגיית חזה ולב, אונקולוגיה, כירורגיה כללית ועוד. פעילות נוספת במסגרת פרויקט HOPE, שהחלה במחצית שנת 2000, היא שיתוף פעולה עם בית החולים לילדים בקראקוב, פולין. שתי משלחות מפולין השתלמו בשניידר, האחת בתחום המינהל והלוגיסטיקה והשנייה בתחום האונקולוגיה. בפרויקט נוסף של מש"ב יצא לבולגריה צוות בכיר משניידר בראשות ד"ר יחזקאל וייסמן, מנהל היחידה לרפואה דחופה, להעברת קורס הכשרה ברפואה דחופה לכ-20 רופאים בולגרים. כמו כן, עמד ד"ר וייסמן בראש המשלחת הרפואית שיצאה מישראל לסיוע לנפגעי רעש האדמה באל-סלבדור. בעקבות רעש האדמה בטורקיה, נשלח על ידי משרד החוץ צוות מומחים וביניהם ד"ר אלחנן בר-און ממרכז שניידר, להערכת הצורך בהקמת בית-חולים שיקומי לילדים נפגעי הרעש בעיר איזמיט. הפרויקט נעשה בשיתוף פעולה עם פרויקט HOPE.

עם ביפר בסטארלייט

מי אוהב להמתין בתור? המתנה היא חוויה מעצבנת - גם (ובעיקר) לילדים. "בפרויקט הסטארלייט, המיישם את עקרון 'הילד במרכז', ניסינו לשפר את זמן ההמתנה וכך עלה הרעיון לאפשר לילדים ולהורים המתנה באווירה אחרת", אומרת נילי זליקובסקי, האחראית על הסטארלייט - מרכז המולטימדיה לרווחת ילדי שניידר. "במקום להמתין במרפאה, הילד מקבל את ה'סטאר-זום' - מכשיר ביפר המאפשר לו לבלות בסטארלייט וליהנות משפע עיסוקים המוצעים במקום, מבלי שיפסיד את תורו לטיפול הרפואי. מכשיר הסטאר-זום מזמזם כאשר מגיע התור. כך, זמן ההמתנה חולף בהנאה ובמהירות".

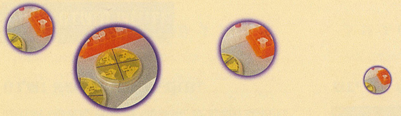

כימותרפיה תוך ורידית - בבית!

הטיפול במחלות דם ובמחלות ממאירות בילדים הוא ממושך וכרוך בביקורים רבים בבית החולים. כדי לשפר את איכות חייהם של הילדים המטופלים בשניידר, הוחל בשנים האחרונות במתן טיפולים כימותרפיים תוך ורידיים בבית. עד כה טופלו בדרך זו 86 ילדים ומתבגרים, שקיבלו 246 סבבי טיפול. לכל ילד הוכנס צנתר מרכזי, כאשר הוא או הוריו הודרכו לגבי הטיפול על ידי אחיות המחלקה ההמטו-אונקולוגית. משך הטיפול נע בין 24 שעות ל-72 שעות והניתוק מהמשאבה מתבצע על ידי ההורים בבית או בבית החולים. צורת טיפול זו מאפשרת מהלך חיים תקין יותר לילדים ולמשפחותיהם, מפחיתה את הצורך באשפוז, ומועדפת על הילדים, שרובם סובלים פחות מבחילה והקאה בטיפול הביתי.

צנתורי לב בילדים: העתיד כבר כאן

צנתורי לב בילדים הוא תחום דינמי, המתפתח בצעדי ענק. מדי שנה נערכים כנסים בינלאומיים בנושא ובהם נחשפות שיטות והמצאות חדשות. ״לא רחוק היום שבו נוכל להשתיל מסתמים בצנתור ולבצע פעולות נוספות, שכיום הן נחלת הכירורגיה״, אומר ד״ר אברהם מתתיהו, מנהל יחידת הצנתורים בשניידר. הוא מספר, כי בשנה האחרונה ביקרו ביחידה חמישה מומחים ידועי שם מחו״ל, שעזרו להטמיע טכניקות חדשות ולבססן. קצב הצנתורים בשניידר הציג עלייה משמעותית והגיע לכ-300 בשנה האחרונה. במשך השנה בוצעו ביחידה כ-50 סגירות של פגמים במחיצה הבין-פרוזדורית, כ-10 סגירות פגמים במחיצה הבין-חדרית, עשרות רבות של סגירות PDA (צינור עורקי ריאתי פתוח), הרחבות של מסתמים וכלי דם שונים, הכנסת תומכים בעורקי ריאה ואבי העורקים וטיפולים בהפרעות קצב שונות. מספר הצנתורים הטיפוליים בשניידר עלה ומגיע כיום לכ-65 אחוז מסך הצנתורים. ״מומים שהטיפול בהם היה בעבר ניתוחי בלבד, ניתנים כיום לתיקון בצנתור״, אומר ד״ר מתתיהו, ״עם זאת יש לזכור, שחלק מהטכניקות חדשות יחסית ויש צורך במעקב של שנים רבות כדי לבססן סופית. כמו כן, הצנתור הטיפולי נעשה באמצעות קטטר ויכול להיות כרוך בסיבוכים. לכן אנו משתדלים לבחור בזהירות רבה את החולים המתאימים לטיפול שכזה״.

משניידר לעולם - בוועידת וידאו

מרכז שניידר השתתף ב-Video conference העולמי הראשון בנושא רפואת ילדים. בוועידה המקוונת, שנערכה ב-11-12 בדצמבר 2000, השתתפו בתי חולים לילדים ואוניברסיטאות מרחבי העולם. ועידת הווידאו הבינלאומית עסקה בהתפתחויות בתחום הטלרפואה ובמהלכה הציגו רופאים משניידר חידושים ומקרים רפואיים שונים בתחומי הגנטיקה, אונקולוגיה, פסיכיאטריה, רפואת חירום, קרדיולוגיה ואנדוקרינולוגיה. בוועידה נדונה גישה חדשה לטיפול בילדים, שבמסגרתה יוכל הילד החולה להשתמש במאגרי מידע הקשורים למחלתו ולטיפול בה, יקבל טיפול רפואי בקהילה או בביתו וייהנה מקבוצת תמיכה של ילדים במצבו, המתקשרת בעזרת אמצעים דיגיטליים.

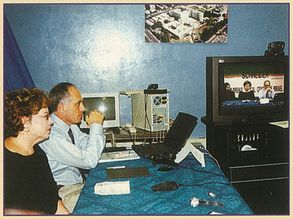

התקדמות בטיפול בלויקמיה?

לויקמיה מיאלואידית בילדים הינה מחלה קשה: סיכויי ההחלמה בטיפולים המקובלים הם סביב 50-45 אחוז, זאת בניגוד ללויקמיה הלימפטית, שבה כ-75 אחוז מהילדים מחלימים ממחלתם. על מנת לנסות ולשפר את תוצאות הטיפול בלויקמיה מיאלואידית בילדים, הופעלה ביחידה להשתלת מח עצם בשניידר תוכנית טיפול, המשלבת השתלת מח עצם עצמית מתאים הנאספים מדם החולה. על הפרויקט מספר ד״ר יצחק יניב: ״30 ילדים עם לויקמיה מיאלואידית חריפה טופלו במסגרת תוכנית זו מאז שנת 1994, בהצלחה מרשימה: לא היתה כל תמותה הקשורה בתהליך ההשתלה, ובמעקב ממוצע של שלוש שנים, 70 אחוז מהחולים נמצאו בריאים ללא עדות למחלה. לאור תצפית ראשונית זו, מתארגן פרוטוקול בינלאומי שיבחן את תוצאות הגישה הטיפולית במספר רב של חולים במרכזים שונים בעולם״.

סוכרת נעורים - וגם פעוטות

היענות יוצאת דופן, מצידם של הורים לילדים חולי סוכרת ושל בוגרים הלוקים במחלה, אפיינה את המפגש השנתי בנושא סוכרת מסוג 1 (סוכרת נעורים). המפגש התקיים במרכז שניידר ב-11 בינואר והאולם היה מלא מפה לפה. במוקד עמדה הרצאתו של פרופ׳ משה פיליפ, מנהל המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת, שסקר את החידושים האחרונים בחקר הטיפול במחלה.

למפגש זה קדמה סדנה ייחודית להורי ילדים חולי סוכרת בני 3-5, שהתקיימה במהלך דצמבר 2000 בקיבוץ שפיים. סדנה זו, ראשונה מסוגה בארץ, נערכה גם היא ביוזמת המכון לאור נתוני השנים האחרונות, המצביעים על עלייה כלל עולמית בשכיחות הסוכרת - ובמקביל, ירידה בגיל הופעתה. אם בעבר, הופעת סוכרת בקרב ילדים בני פחות מחמש שנים נחשבה לתופעה נדירה ביותר, הרי שכיום אנו עדים לגידול משמעותי במספרם של הילדים בני שנה וחצי עד חמש הלוקים במחלה. הניסיון שנצבר בשניידר בתחום זה העלה, כי הטיפול בסוכרת נעורים בילדים כה צעירים מהווה אתגר הן להורים והן לצוות המטפל. לעיתים קרובות, הורים לפעוטות סוכרתיים חשים תסכול וחוסר אונים. הסדנה, שנועדה לענות על מצוקה זו, נערכה במשך שלושה ימים בהשתתפות 10 משפחות באווירה הנעימה של קיבוץ שפיים. הסדנה כללה תוכנית הפעלה מגוונת לילדים בליווי גננת מוסמכת, תוך השגחה מתמדת. במהלך סוף השבוע נוצרה היכרות בין ההורים, תוך מפגש עם הצוות הרפואי והטיפולי אשר נתן מענה לכל השאלות. הסדנה הניבה קשר חזק בין ההורים ובינם לבין הצוות וההורים נפרדו בהחלטה לשמור על קשר ולהמשיך להיפגש במתכונת דומה, הן באופן עצמאי והן בהדרכת הצוות.

האחות אריאלה רימר, ד״ר ליאורה לזר, הדיאטנית גילה פיימן, האחות רגינה אופן והעובדת הסוציאלית עדית מיטלמן בסדנה בשפיים.

בטרם. להקדים רפואה למכה

היפגעות ילדים הינה בעיה לאומית, ויש להפעיל פתרונות יישומיים כדי לטפל בה - זו היתה השורה התחתונה בכנס ״בטיחות ילדים״, שנערך בשיתוף פעולה של שירותי בריאות כללית, בטרם - המרכז הלאומי לבריאות ובטיחות ילדים ומרכז שניידר. הכנס נערך בחסות ד״ר יצחק פטרבורג, מנכ״ל הכללית, ואורית יעקובסון, סמנכ״ל לסיעוד.

הרטבת לילה: כנס ראשון בישראל

לאחרונה דווח על ילדים, הגרים ביישובי קו העימות, אשר חזרו להרטיב בלילות. ממה באמת נובעת ההרטבה? על כך ועוד דנו רופאים ומומחים במסגרת כנס ראשון בישראל בנושא הרטבת לילה, שנערך ב-4 בדצמבר 2000 במרכז שניידר. בכנס הרצו ד״ר קובי שגיא, מנהל מרפאת הרטבה בשניידר, ד״ר יהודה סנצקי מהמכון להתפתחות ושיקום הילד בשניידר, וד״ר אירית וייסמן, מנהלת היחידה לנפרולוגיית ילדים מבית החולים נהריה.

מי חגג יום הולדת 200?

מסיבות יום הולדת הן חיזיון נפוץ אצלנו, אבל יום הולדת 200? מאז מתושלח לא היה כדבר הזה. ובכל זאת, יום הולדת כזה אכן התקיים! לפני כ-200 שנה, רופא יפני בשם קיושי שיגה גילה את החידק הגורם לדיזנטריה, הקרוי על שמו - שיגלה. לרגל 200 שנה לגילוי החידק ביפן, הוחלט לציין את האירוע בכינוס מדעי בקיוטו, בירת הקיסרות העתיקה, הנמצאת ליד העיר שיגה (הקרויה על שמו של מגלה השיגלה). מכיוון שפרופ׳ שי אשכנזי, מנהל אשפוז א׳, חקר במשך שנים חידק זה, הוא הוזמן להשתתף בכנס ולהרצות בו. ״במקום עוגת יום הולדת היו הרצאות מדעיות, ובמקום מתנות - הצגת פוסטרים״, מספר פרופ׳ אשכנזי, ״מכיוון שלא ניתן לראות חידקים ללא מיקרוסקופ, איננו יודעים אם קרובי משפחה של חתן השמחה נכחו באירוע״. את פרופ׳ אשכנזי קשה היה להחמיץ, לבוש בקימונו במלון בקיוטו.

זוכרים את דנה

דנה גראוס ז״ל אהבה מאוד לצייר. חבריה החליטו להנציח את זכרה בחמש עבודות אמנות מעשה ידיהם, שנמסרו לד״ר איתמר שליט, מנהל מרכז שניידר, בטקס מרגש שנערך לזכרה ב-17.9.00 בחדר הסטארלייט. דנה בת העשר, שנזקקה להשתלת כבד דחופה, הוטסה לבלגיה בליווי צוות רפואי משניידר, לאחר שלא נמצאה עבורה תרומת כבד בארץ. למרבה הצער, היא נפטרה בטרם הספיקה לעבור את ההשתלה. במהלך הטקס, קראו החברים של דנה דברים לזכרה, שרו שירים וקיבלו תעודות הוקרה ממרכז שניידר.

האינדיאנים באים!

חג הסוכות האחרון ייזכר אצל רבים מילדי שניידר בזכות קבוצת רקדנים ונגנים אינדיאנים מארה״ב וקנדה, שהגיעה לביקור ולהופעה בהתנדבות. בצהרי יום 15.10.00 נאספו באולם הכניסה ילדים רבים (גם כמה מבוגרים הציצו!), כדי לחזות ברקדנים ובנגנים שעטו תלבושות מסורתיות, שרו, ניגנו ורקדו - והעלו חיוכים על פני הילדים.

יופי, שניידר

בית חולים חמישה כוכבים? עכשיו יש לזה חותמת רשמית. מרכז שניידר זכה גם השנה בחמישה כוכבי יופי במסגרת תחרות ״בית חולים נאה בישראל יפה״ של המועצה לארץ ישראל יפה. בשנה שעברה זכה שניידר ב״דגל יופי״, הניתן אחת לחמש שנים, כך שנותרו לנו רק עוד ארבע שנות יופי עד לדגל הבא...

ביקור חולים ודו-קיום

אולי זו הדרך לחנך לדו קיום אמיתי: לרגל חג הרמדאן, ביקרו במרכז שניידר תלמידי בית ספר יסודי מכפר קאסם. הם פגשו בילדים מאושפזים, שיחקו עימם וחילקו להם מתנות. ״בחודש הרמדאן אנו מלמדים את הילדים על סובלנות, רגישות וביקור חולים״, אמר מנהל בית הספר. את הילדים ליוותה רודיינה בדיר, מורה מכפר קאסם העובדת במרכז שניידר.

מגיע לכם צל״ש!

שישה עובדים מצטיינים וחמישה ותיקים שפרשו לגימלאות זכו להוקרה בטקס מרגש, שנערך ב–17 בדצמבר 2000

פרס מנהל המוסד הוענק לד״ר **בלה איזנשטיין**, מנהלת היחידה לנפרולוגיית ילדים ודיאליזה, המוכרת כמומחית מהשורה הראשונה בתחום הנפרולוגיה הפדיאטרית. ד״ר איזנשטיין עומדת בראש מערך הדיאליזה הגדול ביותר בישראל, שהוקם ומנוהל על ידה במיומנות ובמסירות. בין הנימוקים לפרס: ״ד״ר איזנשטיין היא אות ומופת לרופאה המגלה, לצד מיומנות מקצועית ראשונה במעלה, גם אנושיות, יחס חם, תמיכה בהורים ובילדים והוראה קלינית מצטיינת... בכך היא מהווה דוגמה לדור שלם של רופאים, מטפלים ובני אדם״.

ציון לשבח הוענק לצוות קידוד אבחנות במחלקת הרשומות הרפואיות על תרומתו הרבה לקידום נושא זה ופיתוחו: **דוידה שלטי**, מנהלת המחלקה, ששינתה את פני הארכיון בשניידר, והמזכירות **לורינה קוזמינוב** ו**חגית הלמן** - חברות צוות קידוד אבחנות במחלקת רשומות.

ציון לשבח הוענק ל**נתן אהרון**, סניטר בכיר העובד בשניידר מאז הקמתו - על חריצות, מעורבות, אכפתיות וחוש אחריות מפותח. נתן מגלה יכולת בלתי רגילה לתפעול המערכת בהיעדרה של האחראית, כולל פיתוח תחומי התמחות בלעדיים וגילוי יכולת גבוהה בפתרון בעיות טכניות ואחרות.

ציון לשבח הוענק ל**חוה פלישהקר**, אחות אחראית במכון הגסטרואנטרולוגי, המעניקה טיפול לילדים המאושפזים והמוזמנים לבדיקות. חוה היא אחות מומחית ומקצועית בתחום הידע שלה, משרה אווירה חיובית ונעימה, נותנת שירות ברמה גבוהה ועוסקת בקידום המכון.

ב**פרס הוקרה** זכתה **תמי אלעזר**, מזכירת מחלקת ילדים ג׳, המוערכת כאחת המזכירות הטובות בשניידר. תמי מהווה את ״מרכז העצבים״ של המחלקה ומצליחה לנתב ביעילות את העבודה גם בתנאי עומס קשים ותמיד בנועם הליכות. כמו כן היא פעילה בחיי החברה של המחלקה.

תודה על כל מה שנתתם!

בחלקו השני של הטקס נפרדנו מחמישה עובדים הפורשים לגימלאות, שזכו לתשורה והוקרה על פעלם רב השנים ועל עשייתם המבורכת:

מימין: ד״ר בלה איזנשטיין, זוכת פרס מנהל המוסד, ד״ר איתמר שליט, מנהל מרכז שניידר, איה גרינפלד, מנהלת הסיעוד, ואיריס לוונשטיין, מנהלת אדמיניסטרטיבית

בלה ליפקין, אחות ילדים במשך 44 שנה, עשר מהן במחלקת אשפוז ב׳ בשניידר. בלה פיתחה, עם השנים, יכולת התבוננות מעמיקה במצבם הרפואי של הילדים המטופלים, ורכשה לה שם של בעלת ״עין קלינית״, המזהה בזמן ובדייקנות כל שינוי גופני ונפשי בקרב המטופלים.

איתמר אהרונוביץ׳, מנהל החשבונות הראשי של שניידר ועובד ותיק בשירותי בריאות כללית. איתמר תרם רבות לבית החולים הן במקצועיותו והן בנועם הליכותיו. הוא בלט ביושר הפנימי שלו ובמוסר עבודה גבוה וזכה להערכה רבה על התייצבותו המסורה לעבודה גם בחופשות.

ד״ר עליזה בלום, המנהלת היוצאת של המחלקה לבריאות הנפש וחלוצת תחום זה בשניידר, הפכה חזון למציאות והקימה בשתי ידיה את מערך בריאות הנפש בשניידר. ד״ר בלום פיתחה מערך אינטגרטיבי לטיפול בילדים הסובלים ממחלות אורגניות על בסיס הרעיון של גוף-נפש, הקימה מחלקה אשפוזית ופיתחה את הייעוץ הפסיכיאטרי בשניידר.

ד״ר זאב יוספסברג, מנהל היחידה לסוכרת נעורים, 30 שנה במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת. ד״ר יוספסברג פרסם לאורך השנים שורה ארוכה של מאמרים ומחקרים, היה מעורב בפעילויות רבות הקשורות לרווחתם הרגשית של חולי הסוכרת וקנה לו שם של דמות מופת כרופא, כמחנך וכאדם.

חנה לבון, מזכירת המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת ובעלת ותק של 35 שנה בבילינסון ושניידר. חנה היתה מזכירה יעילה ומסורה - והרבה מעבר לכך. היא גילתה נשמה יתרה, היתה אוזן קשבת לילדים חולי הסוכרת ולהוריהם וגילתה תמיד התעניינות, אכפתיות ויחס אישי, שהפכו אותה לדמות מפתח במכון.

״זהו המקום הנפלא ביותר בעולם״

תינוק זעיר ושברירי, מחובר לצינורות ולמכשירים – קשה להתמודד עם המראה, וקשה עוד יותר להתמודד עם הבעיות הרפואיות והרגשיות. האתגר של צוות הפגייה הוא כפול: להיאבק על חייו של הפג ובו בזמן לתמוך בהוריו. ״כאשר פג יוצא מכאן הביתה אנו מרגישים כמו אחרי הריון ארוך, שחצי ממנו אנחנו עשינו״, אומרת ד״ר לאה סירוטה, מנהלת הפגייה של שניידר

האחות מרינה ופג המאושפז בפגייה של שניידר

״אמא: אינני יכול להגיע אליך עכשיו, וגם לך קשה לבוא אלי, כי את עייפה. לכן אני שולח אליך תמונה. אני באינקובטור ומטפלים בי יפה. נכון שאני קטן וחלש, אך אני בן אדם שלם. בין כל הצינורות והחוטים נמצאים שתי ידיים, שתי רגליים, זוג אוזניים ועיניים, אף ופה ובעצם, כל האיברים״.

בשנת 2000 קיבלו את האיגרת הזאת כאלף אימהות לפגים במחלקת טיפול נמרץ תינוקות של מרכז שניידר, או במילה אחת - הפגייה. ״הפג אינו יכול לתקשר עימנו״, אומרת ד״ר לאה סירוטה, מנהלת הפגייה בשניידר, ״כפי שהשפה שבה הוא ׳מדבר׳ עם הצוות הרפואי היא באמצעות המוניטורים, כך גם התקשורת שלו עם הוריו זקוקה ל׳מתווך׳, והמתווך הזה הוא אנחנו״. ביקור בפגייה ממחיש מקרוב, אילו כוחות נפש צריך כדי להתמודד עם מראהו של פג שזה עתה נולד. הציפייה לתינוק שמנמן וורוד-לחיים, שאפשר לחבק ולהריח, מתנפצת עם לידת פג. המציאות החדשה היא תינוק קטן עד להפחיד בתוך אינקובטור, מחובר למוניטור, סופרי טיפות, מכשירי הנשמה ועוד אי אילו צינורות, וסביבו תמהיל לא ברור של חששות ותקוות. ההתמודדות של צוות הפגייה מתנהלת לפיכך בשתי חזיתות - בחזית הרפואית, בה עמלים רופאים ואחיות על הצלת חיים שזה עתה ניתנו והם שבירים להחריד, ובחזית הרגשית-פסיכולוגית, שבה מושקע מאמץ רב לסייע להורים לצאת ממצב של משבר, להתקרב לתינוק ולהיות מוכנים לקחתו הביתה.

״לטעמי, טיפול נמרץ לתינוקות היא המחלקה הכי מאתגרת שיש״, אומרת ד״ר סירוטה, המנהלת את פגיית שניידר מאז האיחוד עם פגיית בית חולים השרון בקיץ 1996, ״מצבו של פג קטן, במשקל של 600-500 גרם, הוא כל הזמן על הסף, מכיוון שכמעט ואין לו ׳רזרבות׳. לכן, אנו חייבים להיות עם חיישנים מאוד מחודדים ולעצור מייד כל התדרדרות״. על המשימה הזאת אמונים 12 רופאים - שישה בכירים ושישה מתמחים בנאונטולוגיה, וצוות של 65 אחיות. ״אנו נעזרים במכשור מתקדם ביותר וכן ביועצים 24 שעות ביממה - קרדיולוגים, רופאי רנטגן, גנטיקאים, כירורגים, המטולוגים. לפגייה יש מימשקים עם כולם, כי פג הוא ילד קטן עם כל הבעיות״, אומרת ד״ר סירוטה.

מהי הבעיה העיקרית של הפגים?

״חוסר בשלות במערכות השונות. כל מערכת צריכה להתפתח ובדרך יכולים להיות סיבוכים, חלקם ללא השלכות וחלקם יקבעו את גורלו של הפג לכל ימי חייו. לשמחתנו, רוב הפגים מתפתחים היטב. ב׳פגישות מחזור׳ שאנו עורכים לבוגרי הפגייה מתברר שכ-70 אחוז מהם מתפקדים באופן נורמלי. לאחרונה אנו עדים לירידה בתמותת פגים וליציבות באחוז הילדים הפגועים. זו בהחלט תוצאה של מצוינות וקידמה רפואית״.

מה מיוחד בפגייה של שניידר?

״זו הפגייה שבה מספר הפגים במשקל מתחת ל-1.5 ק״ג הוא הגדול ביותר בישראל והיא מקבלת המון הפניות מכל רחבי הארץ. לכן, יש כאן חתך נרחב מאוד של הורים. בנוסף לפגים אנו מטפלים בכל תינוק הזקוק לטיפול מיוחד בשל בעיה מולדת, כמו מומי לב. לעיתים קרובות התפוסה עוברת את המאה אחוז. אין הרבה אחיות ורופאים שבוחרים לעבוד בפגייה, אבל בעיני כל מי שעובד פה, זה המקום הנפלא ביותר בעולם. אין סיפוק גדול יותר מאשר להציל פג שהיה כמעט חסר סיכוי, לראות אותו גדל, לחגוג עימו ימי הולדת. כל פג שנולד בשבוע 23 ויוצא הביתה, זו התרגשות עצומה״.

ובכל זאת, מהם הקשיים?

״השחיקה עצומה, פיסית ובעיקר נפשית. זו בהחלט אינה עבודה שגרתית. הצוות כאן רואה בפגייה ייעוד, וזו לא מליצה, כי ההשקעה אדירה. בפגייה אין מקום לטעויות, ולכן זו עבודה כה מתישה. אנו עומדים מדי יום מול משפחות, מול הורים ש׳מבלים׳ כאן שלושה וארבעה חודשים, לעיתים אחרי טיפולי הפריה ארוכים, ומתמודדים ביחד איתם, עם כל המתח ולא פעם עם צער וכאב. הגמול הוא תחושת סיפוק אדיר ששווה את הכל. העבודה בפגייה משלבת יצר אימהי-הורי, שהוא האינסטינקט הבסיסי ביותר, עם ידע מקצועי ומיומנות שצריכה להיות תמיד בטופ״.

הוותק והניסיון מחשלים רגשית?

״לא. ביום שלא נתרגש, אין לנו יותר מה לעשות פה. גם כאשר נפטר תינוק של 450 גרם, שסיכוייו מלכתחילה היו קטנים מאוד, אנו מתייסרים ומנסים לנתח מה לא עשינו בסדר. שנים של עבודה בפגייה לא מחסנות. אבל אנחנו לא הגיבורים הראשיים בסיפור הזה. הקושי האמיתי הוא להיות הורה לפג. אני רואה אותם מגיעים ביום הראשון, וחושבת לעצמי, הם עדיין לא יודעים מה מחכה להם. מדי יום יש כאן מפגש ראשוני קשה עם ילד זעיר, מחובר לצינורות, שמצבו לא ברור; שמתקדם שני צעדים קדימה ואחד אחורה. זו חוויה שנטבעת לכל החיים״.

איך אתם נערכים לסייע להורים?

״הצוות מאוד זמין להורים והמחלקה הופכת לביתם השני. אנו מאוד מודעים למתן תמיכה וחיזוקים, עם גיבוי של עובדת סוציאלית ושל פסיכיאטרית, מעודדים את הקשר הורה-ילד ומנסים לבנות אותו, לעתים מאפס. היו הורים שביקשו לא לקחת את הילד כדי לא להרוס את המשפחה, והיום הם מאושרים וחושבים ׳איך יכולנו׳. טבעי שההורים פוחדים לגעת, ואנו מנסים לרכך את הרתיעה. מעודדים לחבק, ללטף, להשתמש בשיטת ה׳קנגורו׳, המאפשרת מגע בין התינוק והאם. זה כל כך חשוב לשני הצדדים״.

כיצד מתכוננים ליציאה הביתה?

״משך האשפוז הארוך יוצר תלות והורים מפתחים מנגנוני הגנה. נדרשים המון הסברה וריכוך. הקמנו חדר הסתגלות, מעין ׳תא לחץ׳ המאפשר להתרגל בהדרגה לסביבה ביתית ועצמאית. כאשר פג יוצא מכאן הביתה, ומועבר למעקב צמוד של מרפאת מעקב, אנו מרגישים כמו אחרי הריון ארוך שחצי ממנו אנחנו עשינו״.

מזל טוב 4x. רביעיה בפגייה של שניידר

פג 2000

5 עובדות עדכניות מפגיית שניידר

- מספר הפגים גדל באופן דרמתי בשנים האחרונות בשל הפריות המבחנה. בשנת 2000 היו למעלה מ-**1,000 קבלות** לפגייה של שניידר.
- היחידה לטיפול נמרץ בפג היקרה ביותר בפגיית שניידר, עולה **100 אלף דולר**.
- **הגורמים המשפיעים** על סיכויי הפג: שבוע הלידה, משקל הלידה, הכנה תרופתית שהאם קיבלה לקראת הלידה, מהלך הטיפול בפגייה.
- ״גבול החיות״ הוא **שבוע 23** - נקודת ההתחלה המוקדמת ביותר לפי המוסכמות בעולם המערבי.
- **סיכויי ההישרדות** של פגים שנולדו בשבוע 25 - 80%.

חתמה קבע בפגייה

אורית הקר, האחות האחראית בפגייה, היא אם לשלושה פגים. בעקבותיהם היא הגיעה לשניידר

״הפגייה היא המקום הכי רגיש והכי משברי - חיים חדשים שרק התחילו וכבר מצויים בסיכון גבוה״, אומרת אורית הקר, האחות האחראית בפגיית שניידר, ״אנו משקיעים אנרגיות עצומות בטיפול משפחתי בהורים בצד המאבק על חייו של התינוק״. אורית היא אם לשלושה פגים, כיום בני 24, 21 ו-15. האחרון נולד אצל ד״ר סירוטה בפגייה של בית חולים השרון, שם עבדה אורית. היא הפכה לאחות אחרי שנים בשירות קבע בצה״ל, בעקבות המפגש האישי שלה, כאם, עם הפגייה. ״כששני הראשונים נולדו הייתי עדיין בצבא, ובגללם הפכתי לאחות. השלישי נולד כשכבר עבדתי בפגייה של השרון, וזה היה קשה מנשוא. הידע שלי כאחות גרם לי לשרטט בדמיון את התסריטים הכי גרועים״. היום, הרקע הזה רק תורם. ״לאחות שהיא אם לפגים יש יתרון. זה מאפשר להבין באופן טוטאלי את מה שעובר על ההורים ונותן ערך מוסף לידע ולניסיון המצטבר״.

פעימת הלב

במדור זה נביא מדי גיליון עדכונים וידיעות ממערך מקצועות הבריאות במרכז שניידר

מניעת זיהומים - במרכז!

זה מתחיל מרחיצת ידיים - הפעולה הפשוטה והחשובה ביותר למניעת זיהומים

נושא הזיהומים הנרכשים הוצב על ידי אגף הרפואה והסיעוד בחטיבת בתי החולים של שרותי בריאות כללית כאחד הנושאים החשובים בתוכנית העבודה לשנת 2001. ועדת היגוי פועלת להקמת מערך של איסוף וריכוז נתונים בנושא וכן לעריכת מבדק איכות בתחום מניעת זיהומים. המבדק יבחן קיום נהלים כגון נוהל בידוד חולים ואמצעי זהירות שגרתיים, נוהל רחיצת ידיים ושימוש בכפפות, נוהל טיפול בפצע ניתוח, נהלי טיפול בצנתרים ורידיים (פריפריים ומרכזיים), בצנתר שתן ועוד. כמו כן ייבדקו פעולות הניקוי השונות, פינוי פסולת, נהלי חיטוי ועיקור, כללי לבוש והנעלה במיוחד בחדרי ניתוח. אסתר סולטר, מרכזת תחום מניעת זיהומים, אומרת כי הקפדה על נהלים אלה מסייעת לנו במתן טיפול נאות ובטוח ולכן חשוב לרענן אותם ולהטמיעם. "זה מתחיל מרחיצת ידיים - הפעולה הבודדת החשובה והיעילה ביותר למניעת זיהומים. לפני הטיפול בחולה ואחרי הטיפול רחצו ידיים - ואפשר גם לחטא אותן בעזרת SEPTOL".

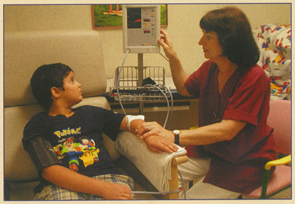

הכל נשאר במשפחה

היחידה לטיפול משפחתי רואה את הילד כחלק מהמערכת המשפחתית הרחבה

מי כמונו יודע, שאי אפשר להפריד את הטיפול בילד מהטיפול במשפחתו. על רקע זה פועלת במרכז שניידר מזה כשנה יחידה לתמיכה וטיפול משפחתי ע"ש ליידי שרה כהן. היחידה מספקת תמיכה וטיפול למשפחות ילדים החולים במחלות כרוניות ו/או נכויות. הטיפול מסייע בהקטנת הלחץ והחרדה שבהם שרויה משפחה עקב מצבו הרפואי של הילד - תוך התייחסות לשינויים המתרחשים במערכת המשפחתית כולה. הטיפול המשפחתי הוא שירות הנותן מענה לצורכי המשפחה כתוספת וכהשלמה לשירותים הרפואיים והפרא-רפואיים הקיימים במרכז שניידר. ייחודו של השירות הוא בהיותו מושתת על שיטת טיפול, הרואה את הילד כחלק ממערכת רחבה יותר - המערכת המשפחתית. השירות מיועד לכל משפחה של ילד חולה, המרגישה צורך בתמיכה ובסיוע לכל בני המשפחה. הוא ניתן בשני מסלולים: טיפול במשפחה כיחידה וסדנת תמיכה למספר משפחות. היחידה לטיפול משפחתי פועלת כל יום בשעות אחה"צ וביום ששי בשעות הבוקר. ניתן לפנות או להפנות משפחות לטל' 03-9253186 או לפקס 03-9253864.

אחיות ומציגות

ייצוג מכובד למרכז שניידר בכינוס הסיעוד הארצי בירושלים

הכינוס הארצי ה-12 של האחים והאחיות בישראל נערך בחודש דצמבר 2000 במרכז הקונגרסים בירושלים. מספרת גלית בר-מור, מרכזת תחום המחקר בסיעוד: "בכינוס הגדול בארץ בתחום הסיעוד השתתפו כל מוסדות הבריאות וכל מגזרי הסיעוד, כך שמיגוון הנושאים היה נרחב מאין כמוהו. את מרכז שניידר יצגו בכנס שלוש הרצאות וארבע כרזות". עמית לטקו, נועה כשר וזהבית גולברי מהמערך האונקולוגי הגישו תוצאות מחקר שערכו בנושא "עמדות ותחושות הצוות הסיעודי כלפי חזרה של מחלת הסרטן בילדים מתבגרים". במושב בנושא סיעוד החולה המורכב, הגישו ענת בן משה, סניה ג'באלי ונג'אח זייד מהיחידה לטיפול נמרץ הרצאה בנושא "שחרור הביתה של ילד טרכאוסטומי". איה גרינפלד וגלית בר-מור ממערך הסיעוד הגישו הרצאה בנושא "אחיות לומדות - תוכנית לחיזוק הקשר שבין לימודים לעבודה". עדה שיכאודה הציגה כרזה בנושא "שמירה על עירוי פריפרי בילדים". דלית פינטל, מיכל שפיר וד"ר אלחנן נחום הציגו כרזה בנושא "תהליך הכנסת מכשור חדש ליחידה לטיפול נמרץ". גילה רוזנצוויג הציגה כרזה בנושא "שמירת פרטיות החולה ביחידת התאוששות". חנה חייט, גלית בר-מור ומשכית שוחט הציגו כרזה בנושא "שילוב של טיפול ומשחק עם ילדים בבית החולים". ברכות לכל המציגים - ולאלו ששלחו תקצירים שלא התקבלו, כדאי להמשיך ולנסות בכנסים אחרים ובנושאים חדשים.

חדש: קובץ מחקרים של מערך הסיעוד

משקף ידע, חשיבה, סקרנות והשקפת עולם מקצועית

קובץ מחקרים ופרסומים ראשון של מערך הסיעוד במרכז שניידר ראה אור בנובמבר 2000. הקובץ מפרט כתיבת מאמרים, הצגה בכנסים, ביצוע מחקרים, רשימות של עבודות תזה ופרויקטים, תקצירים וכן ספרים וחוברות הדרכה שנכתבו על ידי אחיות צוות סיעוד. גלית בר-מור, מרכזת תחום המחקר, אומרת, כי הקובץ משקף את פעילות היצירה הענפה של אחיות שניידר. "הקובץ עתיד להתעדכן מדי שנה ולשמש, כך אנו מקווים, מודל לחיקוי לאחיות שעדיין לא הצטרפו למעגל המציגים, הכותבים והחוקרים". מסכמת איה גרינפלד, מנהלת הסיעוד: "הפקת הקובץ נבעה מרצוננו לשים דגש על תחומים המחברים בין לימודים לעבודה ומשקפים ידע, חשיבה, סקרנות, השקפת עולם מקצועית והשקעה רבה של זמן ומאמץ. משימתנו, כאנשי מקצוע, אינה רק לעשות אלא גם לפרסם ולשווק את פעילותנו בתוך המרכז ומחוצה לו".

שניידרמדיה

דרמות אנושיות יום-יומיות, מקרים רפואיים מרתקים, גילויים מרגשים של התנדבות ונתינה, ילדים שקיבלו את החיים במתנה - בשניידר יש את אלו, ובשפע. התקשורת, מצידה, לא מתעלמת מכך. בעמוד זה אנו מביאים מקבץ מייצג ממה שנכתב על שניידר בחודשים האחרונים

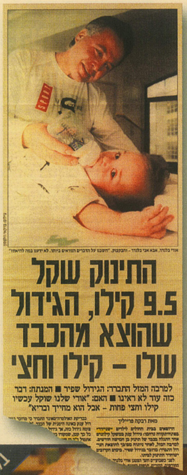

אורי בלנדר, אבא אבי בלנדר - והבקבוק. "חשבנו על הדברים הגרועים ביותר. לא ידענו במה להיאחז"

התינוק שקל 9.5 קילו, הגידול שהוצא מהכבד שלו - קילו וחצי

למרבה המזל התברר: הגידול שפיר ■ המנתח: דבר כזה עוד לא ראינו ■ האם: "אורי שלנו שוקל עכשיו קילו וחצי פחות - אבל הוא מחייך ובריא"

מאת רבקה פריליך

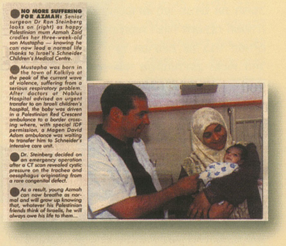

NO MORE SUFFERING FOR AZMAH: Senior surgeon Dr Ran Steinberg looks on (right) as happy Palestinian mum Azmah Zaid cradles her three-week-old son Mustapha — knowing he can now lead a normal life thanks to Israel's Schneider Children's Medical Centre.

Mustapha was born in the town of Kalkilya at the peak of the current wave of violence, suffering from a serious respiratory problem. After doctors at Nablus Hospital advised an urgent transfer to an Israeli children's hospital, the baby was driven in a Palestinian Red Crescent ambulance to a border crossing where, with special IDF permission, a Magen David Adom ambulance was waiting to transfer him to Schneider's intensive care unit.

Dr. Steinberg decided on an emergency operation after a CT scan revealed cystic pressure on the trachea and oesophagus originating from a rare congenital defect.

As a result, young Azmah can now breathe as normal and will grow up knowing that, whatever his Palestinian friends think of Israelis, he will always owe his life to them...

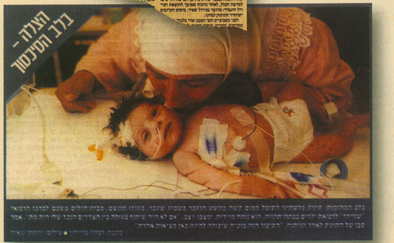

הצלה - בלב הסיכסוך

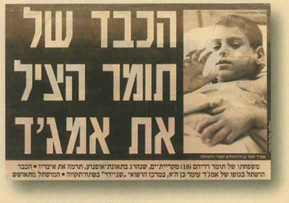

הכבד של תומר הציל את אמג'ד

אמג'ד עומר בבית־החולים לאחר ההשתלה

משפחתו של תומר דריהם (18) מקריית־ים, שנהרג בתאונת־אופנוע, תרמה את איבריו • הכבד הושתל בגופו של אמג'ד עומר בן ה־9, במרכז הרפואי „שניידר" בפתח־תקווה • המושתל מתאושש

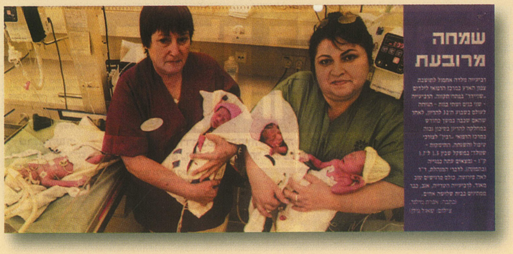

שמחה מרובעת

על הפרק: קבוצות לשיפור איכות

היחידה לקידום איכות במרכז שניידר ממשיכה להקים וללוות קבוצות לשיפור איכות. מספר קבוצות נמצאות בשלבי ניטור לפני ביצוע שינוי, ומספר קבוצות מצויות עתה בשלבי הקמה. ד"ר אבינועם רחמל והאחות שרה גרושקה מביאים לפנינו כמה דוגמאות לקבוצות פעילות בתחום קידום האיכות

הקטנת שיעור הזיהומים בצנתרים מרכזיים בחולים אונקולוגים

זיהומים בצנתרים מרכזיים מהווים מקור רציני לתחלואה בקרב ילדים המטופלים במחלקה האונקולוגית. לאחרונה הוחל בניטור קפדני של כל העירויים המרכזיים החדשים על ידי צוות מהמערך האונקולוגי, היחידה למחלות זיהומיות, ד"ר שטיינברג מהמחלקה הכירורגית והאחות האפידמיולוגית אסתר סולטר. בכוונת הצוות לאסוף באופן מובנה ומוסדר את נתוני השימוש והטיפול בעירויים על ידי הצוותים הרפואיים ועל ידי ההורים, כדי ללמוד על הסיבות העלולות להשפיע על התפתחות זיהומים בעירויים אלו. עד כה הוחל במעקב אחרי 40 צנתרים חדשים.

מניעת כאב הכרוך בהחדרת עירוי או בלקיחת דם במחלקה לרפואה דחופה

השימוש במשחת EMLA מקטין את הכאב הנובע מביצוע פעולות חודרניות פשוטות. הכאב הנגרם מהחדרת עירוי ולקיחת דם כרוך בפחדים ובאי נוחות רבה למטופלים בחדר המיון. מטרתו של צוות חדר המיון, בהנחיית ד"ר אמיר כימיא וזהבה פוטסמן, היא להעלות את שיעור הילדים העוברים הכנה מתאימה על ידי שימוש במשחת EMLA עם הגעתם למיון. הצוות הכין הנחיות לשימוש בחומר והחל בניטור העמידה בהנחיות ובשביעות רצון הילדים והמשפחות.

שיפור השמירה על צנעת הפרט במחלקה לאשפוז יום

צוות היחידה לאשפוז יום החל לבצע הערכה של שביעות רצון המטופלים בנושא של שמירה על צנעת הפרט בעת הביקור ביחידה. ד"ר אבי זכריה ואסתר קרזמרסקי מנחים את הצוות, ששם לו למטרה לשפר את התייחסות הצוות לחשיבות השמירה על הפרטיות ועל כבוד החולים ובני משפחותיהם. הצוות החל באיסוף נתונים על תחושות המטופלים, תוך ביצוע ראיון מובנה אצל המבקרים במחלקה.

שרה גרושקה (מימין) ואיה גרינפלד (משמאל) בתערוכת ספרים וחוברות שנכתבו על ידי עובדי שניידר, בכנס האיכות בבנייני האומה

שיפור ההדרכה וההכנה המוקדמת של הילדים ומשפחותיהם לפני צנתור מתוכנן

מסירת מידע מפורט לחולים ולבני משפחתם, לקראת ביצוע פעולות חודרניות, מסייעת להבנה, תורמת לתיאום ציפיות ולהקטנת חרדות וזאת מעבר להיותה חובה של הצוות, הנובעת מחוק זכויות החולה. צוות רופאים, אחיות, מורות ופסיכולוגיות החל לפתח תוכנית לשיפור ההדרכה של ילדים לפני צנתור. הצוות החל באיסוף נתונים על חוות דעתם של המטופלים ועל ההסבר וההדרכה הניתנים כרגע, על מנת להטמיע נתונים אלו בפיתוח התוכנית.

כנס האיכות השנתי של הכללית - ביוני 2001

בחודש יוני הקרוב יתקיים כנס האיכות השנתי של שירותי בריאות כללית. אנו מקווים, כי גם השנה נוכל להציג את הישגינו בכנס. עובדי שניידר מוזמנים להביא בפנינו הצעות לשיפור בשירות או בתחום הקליני. היחידה לקידום איכות תסייע לפונים בתיאום, הדרכה, ניטור והכנת מצגות.

ליחידה לקידום איכות ניתן לפנות בטל' 03-9253664.

שניידר על המסלול

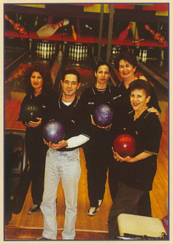

אם לא ידעתם, גם לשניידר יש נבחרת, המתחרה בענף ספורט מרתק - באולינג. הנבחרת נפגשת אחת לשבוע ולאחר אימונים מפרכים התקבלה בנובמבר 2000 לליגה הארצית למקומות עבודה, הכוללת 20 קבוצות ביניהן נבחרות תעש, אל-על, חברת חשמל ומקורות. הפעילות נתמכת על ידי קרן רווחה של שירותי בריאות כללית. בתמונה (מימין לשמאל): ציפי נייוולד, רבקה גרוס, יעל בן יצחק, דני בנימין וז'קלין אזרזר - צוות הבאולינג שלנו.

נס התאומים

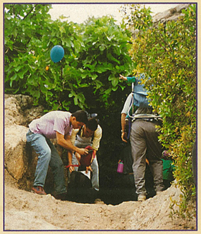

האם הביקור במערת התאומים עושה זאת? כנראה שכן. לשלושה מאנשי הצוות של היחידה לטיפול נמרץ - דלית פינטל, דינה גריינס ונג'אח זייד - נולדו מאז הביקור במערה שלושה זוגות תאומים. לטיפים (תמורת תשלום סמלי) נא לפנות ליחידה. ההצצה בתמונה - חינם.

הדמיה לצ'רלי צ'פלין

רנטגן, מסתבר, זו גם אמנות - כפי שמוכיחה דמותו המיוחדת של צ'רלי צ'פלין, לאחר "טיפולו" של שלמה מיכאל ממכון ההדמיה של שניידר.

תעתועי השעון

מאת **פרופ' שי אשכנזי**

השעה היא בערך שבע ושלושים / ואני נכנס למחלקה בצעדים מדודים / עומד בשמונה את ישיבת הבוקר להנחות / ובצהרים ביקור גדול עם הרופאים והאחות / לבדוק מספר חולים קשים תכננתי / ולשוחח עם זוג הורים הבטחתי /

בנוסף:

אמש רשמתי מספר משימות / אותן אני חייב היום לעשות / למסור שקופיות למכון הצילומים / להרצאה בשבוע הבא לרופאים / ומאמר מתוקן למסור להדפסה במערכת / כי עברתי את המועד האחרון של העורכת / להעביר הערותי לישיבת ועדת ההוראה / והתייחסות לסיכום ועדת הבקרה / להנהלת חשבונות דחוף למסור חשבונית / ולענות לשאלות של ד"ר שליט /

ואולם:

אך עברתי את מפתן המחלקה / וקולות נשמעו מכל פינה / יש לנו ארבעים חולים / ועוד אחד בחדר טיפולים / ד"ר כהן הודיע שהוא חולה / והאחות נאוה עם חום עולה / אמא לאה עם הפרופסור רוצה לדבר / כי הכניסוה לחדר עם ילד אחר / את הצילום הדחוף לא ניתן לעשות / ומרדים לסי.טי לא ניתן להעלות / בפגים יש צורך בייעוץ מהיר / וחולה רוצים להעביר מ"מאיר" / מטיפול נמרץ רוצים חולה להעלות / ובמיון ממתין ילד עם צרחות.../ ....הגיעה העת את הביקור הגדול לעשות / ולקבל את ההחלטות היותר קשות

ופתאום:

מבט בשעון אותי מדהים / השעה היא ארבע ושלושים! / מישהו ודאי הזיז את המחוגים / ושיבש לי את כל התכנונים / יד נעלמה חיבלה בשעון / אולי אפילו בכוונת זדון! / כעת לא אוכל לפנות למכון הצילומים (סגור) / ואף לא למערכת בוועד הרופאים (סגור) / לא למזכירת ועדת ההוראה (הלכה) / או למרכזת ועדה הבקרה (הלכה) / לא למנהלת החשבונות (במרכז) / ואף לא לד"ר שליט (במרכז) / נשאר רק לגשת לחדר בחיפזון / וללחוץ על מקשי הטלפון / יש עשר הודעות קוליות - "לשמיעה הקש אחד" / ורצוי שזה יהיה ממש מייד / כי חלק מההודעות כבר ממתינות / משעות הבוקר המוקדמות

סוף דבר:

מה אומר לכם, עמיתים יקרים / מישהו משחק לנו בשעונים / וגורם לכך שבשעות העבודה / השעות חולפות ממש במהרה / אני משוכנע שאצלנו בכל שעה / יש פחות משישים דקה / ונראה שהמצב עוד יותר מסובך / כי החודש כולו לי ברח...

* **הערת המערכת:** שהנימה ההומוריסטית לא תטעה אתכם - זהו סדר היום האמיתי של פרופ' אשכנזי, מנהל מחלקת אשפוז א', כמו של רבים אחרים בשניידר. פלא שהוא מצא זמן להעלות את זה על הכתב...

בזכוכית מגדלת

עושים שיקוף לרנטגן

מחלקת ההדמיה היא "חדר המלחמה" של בית החולים. אליה מתנקז מידע קליני רב, המהווה בסיס לקבלת החלטות קריטיות. "אחד הסודות של הרפואה המודרנית הוא ניצול נכון של טכנולוגיות הדמיה", אומר ד"ר גדי חורב, מנהל המחלקה לרדיולוגיה אבחנתית בשניידר. נפגשנו עמו כדי לעשות שיקוף ממצה למכון היחיד בארץ, המתמחה בהדמיית ילדים

ד"ר חורב

הדמיה? דימות? עושים היכרות

קוראים לזה הדמיה, דימות או "רדיולוגיה אבחנתית" - מונח הכולל אולטרה-סאונד, C.T., MRI, חדר שיקוף, רפואה גרעינית, ובקיצור, כל הטכנולוגיות המייצרות תמונות תוך גופיות. כעיקרון, ההדמיה הינה מחלקה שירותית אבל התחום הזה, הדיאגנוסטי בעיקרו, הולך והופך כיום לתחום טיפולי. תחת שיקוף, למשל, מכניסים קטטר למוח וסותמים כלי דם פתולוגיים. כך, עם הדמיה, שלוש שעות בחדר צנתור יכולות לחסוך ניתוח מוח.

הדמיית ילדים – מה שונה

ילדים אינם מבוגרים קטנים. סוגי המחלות שונים וכך גם שיטות הטיפול. מדובר בטכניקת צילום שונה עם משתנים כמו מינימום היחשפות לקרינה, נוחות לילד הנבדק והשגת צילום איכותי גם בתנאי תזוזה. C.T. לילדים, למשל, עושים בהרדמה מלאה. זהו עולם אחר מבחינת ציוד וטכנולוגיה: החל משולחן מתאים המצמצם את שדה הקרינה, דרך מתמרי אולטרה סאונד בגודל המאפשר לבחון מוח של פג, וכלה במכשירי MRI שבהם יכולה האם לשכב לצד הילד.

המהפכה הדיגיטלית כבר כאן

מחלקת ההדמיה של שניידר נכנסה לאחרונה לעידן הדיגיטלי: שדה ההדמיה הופך לנטול פילמים, כאשר המידע מתורגם ישירות לתמונה דיגיטלית, הנאגרת במחשב. זו טכנולוגיה מהירה וטובה יותר, סלחנית (מאפשרת לבצע תיקונים בתהליך העיבוד), חוסכת בקרינה לילדים ובמקום איחסון פיסי. "התמונה הופכת למאגר נתונים דינמי ואפשר לשלוח אותה בתקשורת נתונים לכל מחלקה ולכל רופא. בכך אנו נכנסים לעידן הטלרדיולוגיה".

כמה זה עולה? הרבה

כדי להקים מכון הדמיה חדש, כולו דיגיטלי, דרושים מיליוני דולרים. "למזלנו, בעזרת תרומה של כ-900 אלף דולר מקרן משפחתית אמריקנית, אנו רוכשים מערכת הדמיה דיגיטלית המשתלבת במערכת הקיימת", אומר ד"ר חורב.

"תמיד צריך רופאים זקנים"

צוות המחלקה מונה כ-30 איש: שישה רופאים בכירים, מומחים ברדיולוגיית ילדים, רופא עמית (Fellow) בעל התמחות-על, 15 טכנאים, שמונה מזכירות וכן סטודנטים לרפואה, מתמחים ומשתלמים. "רופא במחלקה שלנו צריך להכיר את כל המערכות. הציוד משתכלל אבל גורם קריטי אחד אינו משתנה: הניסיון. תמיד צריך רופאים 'זקנים' במחלקה, שכבר ראו כל דבר ויודעים ללמד את הרופאים הצעירים את מימשק העבודה מול הרנטגן".

טכנאי ושמו סופרמן

טכנאי הדמיית ילדים צריך להיות מיומן ביותר. איך תופסים בחלקיק שנייה ילד בוכה ומתנועע? הטכנאי נושם עם הילד הבוכה ומתחיל להיכנס לקצב שלו. בהבזק שנייה של שאיפה עמוקה, כשבית החזה מלא אוויר באופן סימטרי, הוא מצלם. ד"ר חורב: "כשאני צריך לקבל טכנאי חדש, יש רק מבחן אחד: לבצע חמישה צילומים בפגייה באמצעות המכונה הניידת. אם ארבעה מהם יוצאים טוב, הוא מתאים לנו. זו האינדיקציה".

...ולמה דווקא הדמיה?

"כולנו כאן בחרנו מראש בתחום הקשה יותר - הדמיית ילדים. קודם כל, צריך לאהוב ילדים. אישית, בחרתי בתחום הזה משתי סיבות: זהו התחום היחיד שבו אתה ממשיך לעסוק בכל מערכות הגוף ולא 'נסגר' בתחום אחד. וגם, יותר סימפתי לעבוד מול רופאי ילדים..."

ועוד חידושים, לקינוח

ד"ר חורב מסכם: "אנו לפני מעבר לדור חדש של MRI - מכונה חדשה המותאמת לילדים. בשיתוף בין שניידר לבי"ח בילינסון, הוכנס לאחרונה מכשיר C.T. חדשני, המותאם גם לילדים. נכנסנו לדור האחרון של טכנולוגיית אולטרה-סאונד, ואנו בפתח העברת הרפואה הגרעינית אלינו לשניידר. אבל זה כבר שווה סיפור נפרד..."

הדמיה במספרים

1 שנייה: זמן סריקה של פרוסת C.T. אחת (לעומת 10 דקות בשנות ה-70!)

2 דקות: זמן פיתוח ממוצע של צילום רנטגן

30 דקות: משך הזמן המינימלי הנדרש לביצוע צילום וקבלת תשובה

40 אחוז מהילדים שמגיעים למיון שניידר עוברים פרוצדורת הדמיה

120 צילומים מתבצעים ביום ממוצע על ידי משמרת הבוקר במחלקה

80,000 בדיקות בשנה - היקף העבודה במחלקת ההדמיה של שניידר

עם כל הלב

"פורמולה" תרמה כיתת מחשבים

כיתת מחשבים חדשנית, שנתרמה למרכז שניידר על ידי קבוצת פורמולה, מהווה נדבך נוסף בתהליך מחשוב הכיתות וחדרי הילדים במסגרת "פרויקט חיי הילד", המופעל בשניידר על ידי 22 מורות לחינוך מיוחד. כיתת המחשבים מזמינה את הילד החולה להתחבר לעולם האינטרנט וההיי-טק בעזרת סביבה טכנולוגית תומכת - מחשבים, ציוד הקרנה, תוכנות ולומדות - בשילוב של צבעוניות נעימה ועיצוב ידידותי. אומר דני גולדשטיין, מנכ"ל פורמולה: "קיבלנו החלטה אסטרטגית לתרום לקהילה ולהתמקד בקהילת הילדים ובמחשבים, כי משם אנו באים".

כל תרומה שזורה בלבנו

המועצה הציבורית למען מרכז שניידר, בראשות הנשיאה אורה הרצוג והיו"ר גדעון להב, פועלת מאז הקמת המרכז למען קידומו ומסייעת בהשגת משאבים לרכישת ציוד רפואי, מימון פרויקטים ומימון.כוח אדם לפרויקטים מיוחדים. למועצה הציבורית מגיעות פניות רבות, הן של גורמים פרטיים והן של ארגונים בתחומי ההיי-טק והתקשורת, המבקשים לתרום לשניידר בדרכים שונות. במקביל, שעשועוני טלויזיה נוהגים לייעד את הפרסים הכספיים למרכז שניידר. מגמה יפה מסתמנת בקרב ציבור התורמים הפרטיים: הקדשת ימי הולדת, ימי נישואין, חגיגות בר מצווה ועוד למחלקות ולפרויקטים במרכז שניידר. כל התרומות הללו, קטנות כגדולות, מסייעות לרכישת ציוד רפואי משוכלל, החיוני לשיפור איכות הטיפול, ותורמות לרווחת הילד. אנו מודים לכל אלו, על שנמצאנו ראויים לתרומתם. כולכם, ידידי שניידר, שזורים בלבנו ובלבות ילדינו.

"ילדים שלנו": 8,000 מתנות בשנה!

בת-מצווה לנופר

עמותת "ילדים שלנו" ממשיכה לתת, עם כל הלב וכל הנשמה. במהלך שנת 2000 חולקו על ידי העמותה כ-8,000 מתנות לילדים המאושפזים במרכז שניידר. כמו כן נתרמו סכומי כסף לרכישת חומרים להפעלת הילדים במסגרת תוכנית "חיי הילד", לסיוע שוטף לאחיות לרכישת מתנות לילדים, להקמת פרויקט הסטארלייט, לרכישת טלויזיות לילדי המחלקה האונקולוגית ולרכישת ציוד ומכשור למחלקת א.א.ג, למכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת, ליחידת הדיאליזה וליחידה לרפואה דחופה.

חוגגים בת מצוה לנופר

ב-17 בדצמבר 2000 ארגנה עמותת "ילדים שלנו" בת מצווה לנופר משה, המטופלת בשניידר במחלקה האונקולוגית וביחידת הדיאליזה. האירוע נערך בחברת בני המשפחה, ילדי המחלקות, כוכבי ליגת העל בכדורגל ואורחים רבים.

למען יחידת הכוויות

מדי שנה נפגעים מאות ילדים בישראל מכוויות. הטיפול בכוויות הוא ממושך, כואב ודורש מכשור ואמצעים מיוחדים לבד ממומחיות רפואית. ב-18 בספטמבר 2000 קיימה עמותת "ילדים שלנו" ערב התרמה מיוחד בהיכל התרבות להקמת יחידת כוויות בשניידר. הערב הניב תרומות רבות להפעלתה של היחידה, זאת בנוסף לקבלת תרומה נדיבה להקמתה של היחידה בסך של 600 אלף דולר.

תודה, שניידר!

מכתבי תודה רבים מילדים ומהוריהם מגיעים באופן תדיר למרכז שניידר - למחלקות, להנהלה ולאנשי הצוות. במדור זה נפרסם מדי פעם אחדים מהם

חמישה כוכבים, חמישה לבבות

התאשפזתי לניתוח בשניידר במחלקה לניתוחי לב חזה, והדבר הראשון שבלט לנגד עיני היתה העובדה שנפלה בידי זכות גדולה להתאשפז בבית חולים חמישה כוכבים. אחרי חמישה ימי אשפוז גיליתי, שהתיאור המדויק הוא בית חולים חמישה לבבות. מנסיוני כמתנדב בבתי חולים אני יודע עד כמה עבודתכם קשה ושוחקת. אף על פי כן, מהרגע הראשון קיבלתי מכם יחס אישי, חם ומרגיע כאילו הייתי המטופל היחיד במחלקה. לכל אורך הדרך היה טיפולכם מיומן ומקצועי עם הרבה אהבה וסבלנות. אין מילים לתאר את הערכתי והוקרתי. יישר כוח!

יניב שריג, כפר סבא

נטע ביטחון בתקופה קשה

ברצוננו להכיר תודה למחלקת אשפוז ב' בכלל ולד"ר ירון פינקלשטיין בפרט, על הטיפול בבתנו ענבל, שאושפזה במשך 19 יום עקב אי יכולת לתת שתן. הסיבה למצוקתה של ענבל התבררה, לאחר סדרת בדיקות מקיפה, כמקרה נדיר ביותר. אין ברשותנו מילים לשבח את תושייתו של ד"ר פינקלשטיין שטיפל במקרה במלוא המרץ, הוביל לאיתור הבעיה ולהתחלת טיפול מתאים תוך גילוי מחשבה מקורית, יוזמה וראייה מערכתית. תוכנית הפעולה שהציג ותשובותיו העינייניות נטעו בנו תחושת ביטחון בתקופה קשה של חוסר ודאות.

ענת וחיים עמרם, צורן

חדר ילדים

הפסל והציורים שבעמוד זה הם פרי יצירתם של ילדים שאושפזו במרכז שניידר

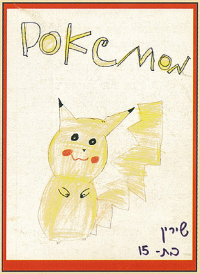

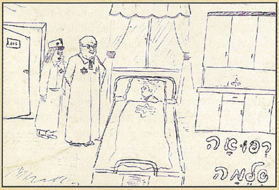

אפריל 2001 • גיליון מס׳ 1

פאזל

מתחברים לילדים

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל

עורכת ומפיקה: ריבה שקד

חברי המערכת: פרופ׳ שי אשכנזי, זיוה כספי, בלהה מנדלוביץ׳, רונית ספיבק, שרה גרושקה, רבקה גרוס, לאה וייסמן

כתיבה, עריכה ועיצוב: שריג רעיונות

כתובת המערכת:
מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל,
רח׳ קפלן 14, פתח תקוה 49202
טל׳ 03-9253208 פקס 03-9253855

שירותי בריאות כללית